

การออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชนิยม”
ของศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ
และส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

Products design souvenir dolls Thai “Royal Thai popular”
Bang sai Arts and Crafts Center Ayutthaya.

To Commemoration Of Queen Sirikit and promote the conservation of Thai culture.

ณปภัช เจริญผล

Napapat Charoenphol

อาจารย์ สาขาวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

napapat1914@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาประวัติความเป็นมาและความสำคัญของชุดไทยพระราชนิยม ของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ (2) ศึกษาความต้องการและความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก ตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชนิยม” (3) ออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชนิยม” ให้ตรงตามความต้องการของกลุ่มผู้ใช้สินค้า การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง กลุ่มผู้ผลิต จำนวน 10 คน และกลุ่มผู้ใช้สินค้า จำนวน 100 คน โดยการเลือกแบบสุ่มอย่างง่าย รวมทั้งสิ้น 125 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการซื้อสินค้าของที่ระลึกศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชนิยม” ของศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ค่าร้อยละ ความถี่ จัดลำดับ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการศึกษาพบว่า (1)ประวัติความเป็นมาและความสำคัญของชุดไทยพระราชนิยม ของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2003 โดยสมเด็จพระนางเจ้าฯ ทรงเสด็จฯ เยือนประเทศเพื่อนบ้านเป็นครั้งแรก ได้ทรงคิดใช้ผ้าไทย มาประดิษฐ์ตกแต่งเป็นชุดฉลองพระองค์ เพื่อใช้สวมใส่ในงานพิธีหรืองานพระราชพิธีต่างๆ ประกอบด้วย ชุดสตรีไทย 8 ชุด ชุดสุภาพบุรุษ 3 ชุด รวม 11 ชุด (2) ด้านความต้องการและความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก ตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชนิยม” พบว่ารูปแบบตุ๊กตาไทยแบบที่ 2 มีความเป็นเอกลักษณ์ไทยมากที่สุด ร้อยละ 78 ทำหัว ร้อยละ 92 ผ้าที่ใช้ ได้แก่ ผ้าไหม ร้อยละ 94 วัสดุประเภทวัสดุเทียม มีความสวยงาม ร้อยละ 38 รูปแบบอุปกรณ์ติดตั้งตุ๊กตาที่เป็นแบบที่ 3 มีความโดดเด่น ร้อยละ 85 (3) การออกแบบผลิตภัณฑ์ พบว่า ด้านภาพรวมของตุ๊กตาชาย-หญิงมีความสำคัญในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$) ด้านชุดเครื่องแต่งกาย รูปแบบการตัดเย็บชุดเครื่องแต่งกายมีความสำคัญในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) และด้านอุปกรณ์ติดตั้งตุ๊กตา รูปแบบของอุปกรณ์ติดตั้งตุ๊กตาโดยรวม มีความสำคัญในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$)

คำสำคัญ: ผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก ตุ๊กตาไทย ชุดไทยพระราชนิยม เทิดพระเกียรติ การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

Abstract

The objective of this research to (1) study history and the importance of the Royal Thai popularity of Her Majesty the Queen (2) to study the needs and satisfaction with products souvenirs, Thai Dolls. "The Royal Thai popular" (3) to product design, souvenirs, Thai Dolls. "The Royal Thai popular" to meet the needs of your

user group of this research is exploratory research and qualitative research for use with the subject 3 groups include the expert group number of 15 people by selecting a specific group of the number of people and groups of the number of 100 people by a random selection at a total of 125 people.

The tool used in the research include the questionnaire and the interview in-depth of the 3 with 1 General Information 2 information about the need to buy souvenirs, Bang Sai Arts and Crafts Center in Ayutthaya province, Part 3 information about the products to souvenirs, Thai Dolls. "The Royal Thai popular" of the Bang Sai Arts and Crafts Center in Ayutthaya province to use in the design of products. The statistics that are used in this research include the percent value the frequency order the average value of the standard deviation of the statistical analysis using the computer program building blocks.

The study found that (1), history and the importance of the Royal Thai popularity of Their Majesties the King was in its clandestine by H.m. went to visit the neighboring countries is the first time he thought with a cloth in Thailand of the invention is a celebration of him to wear in the ceremony or the ceremony consists of a set of Thai Stream 8 sets the gentleman 3 Unit, 11 units. (2) the requirements and satisfaction with products souvenirs, Thai Dolls. "The Royal Thai popular" found that the format Thai Dolls 2 is unique. Thailand Most. 78 percent Salutation 92 percent the cloth include the silk 94 percent type material artificial material is very beautiful, 38% Device Format Install Dolls that is a 3 features 85 percent. 3) the product design, it was found that the overview of the toy man - the woman is important in the most ($\bar{X} = 4.89$) the dress the cut dress is important in the most ($\bar{X} = 4.53$) and the device, install the toy the format of the device, install the overall toy is important in the most ($\bar{X} = 4.89$)

Keywords : The Product souvenirs; Thai Dolls; set the Royal Thai; honor; Conservation Thai culture.

1. บทนำ

ตุ๊กตาไทย เป็นสินค้าอีกประเภทหนึ่ง ที่มีรูปแบบเฉพาะตัว ซึ่งนับว่าเป็นงานศิลปหัตถกรรมที่ไม่อาจจัดจำแนกประเภทใดได้แน่นอน ทั้งวิธีการและวัสดุ อีกทั้งการผลิตยังมีไม่แพร่หลายนักโดยมากทำเป็นเฉพาะรายหรือทำเป็นบางกลุ่มเท่านั้นในเขตจังหวัดและระดับภูมิภาคของไทย และจากรายได้การส่งออกพบว่า ตุ๊กตาไทยมีรายได้ลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 เป็นต้นมา [1] ส่วนประกอบสำคัญในการผลิตตุ๊กตาไทยนั้นคือการนำผ้าไทยชนิดต่างๆ มาประดิษฐ์ตกแต่งเป็นเครื่องแต่งกายที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมของชนชาติ เพื่อสร้างรูปแบบตุ๊กตาในลักษณะต่างๆ ให้มีความสวยงาม โดดเด่น ให้ผู้เห็นเกิดความรู้สึกประทับใจ อีกทั้งยังสามารถแสดงออกถึงการอนุรักษ์วัฒนธรรมของชาติได้อีกทางหนึ่ง

ในสมัยปัจจุบันคนไทยมักจะนิยมการแต่งกายตามแบบสากลอย่างชาวตะวันตก หรือตามกระแสแฟชั่นที่แพร่หลายเข้ามาในประเทศ แต่ก็ยังมีคนไทยส่วนใหญ่ที่มีจิตใจรักในวัฒนธรรมการแต่งกายของไทยแบบดั้งเดิมอยู่ ดังจะเห็นได้จากในงานพิธีกรรมต่างๆ จะมีการรณรงค์ให้ใส่ผ้าไทย หรือชุดไทยหรือรณรงค์ให้ใส่ผ้าไทยในชีวิตประจำวัน ซึ่งนับได้ว่าเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งที่ชาติอื่นให้ความชื่นชม [2] ดังที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลปัจจุบัน ได้ทรงมีพระ

ราชดำรัสเกี่ยวกับวัฒนธรรมว่า “การรักษาวัฒนธรรม คือ การรักษาชาติ ” ดังนั้นวัฒนธรรมการแต่งกายของคนไทย จึงเป็นเสมือนการรักษาวัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่สืบต่อไป

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชดำริ เรื่องการแต่งกายประจำชาติของสตรีไทย ตั้งแต่คราวเสด็จฯ เยือนประเทศเพื่อนบ้านเป็นครั้งแรก ในสมัยนั้นยังไม่มีชุดไทยแบบต่างๆตามพระราชนิยม ได้ทรงคิดใช้ไหมไทย ผ้าไทย และ ผ้ายกต่างๆมาประดิษฐ์ตกแต่งเป็นชุดฉลองพระองค์ เพื่อให้แสดงถึงของความเป็นไทย [3]

ชุดสตรีไทยพระราชนิยมนั้น จึงแบ่งออกเป็น 8 แบบ ได้แก่ ชุดไทยอมรินทร์ ชุดไทยจิตรลดา ชุดไทยบรมพิมาน ชุดไทยจักรพรรดิ ชุดไทยจักรี ชุดไทยเรือต้น ชุดไทยศิวาลัย และชุดไทยดุสิต ส่วนชุดสุภาพบุรุษนั้น เรียกว่าชุดพระราชทาน มีทั้งหมด 3 รูปแบบ ได้แก่ ชุดแบบแขนสั้น ชุดแบบแขนยาวและชุดแบบแขนยาวคาดเอว จึงเป็นเครื่องแต่งกายแบบไทยตามพระราชนิยม ซึ่งในเวลาต่อมาชุดไทยพระราชนิยมได้กลายเป็นเอกลักษณ์ทางการแต่งกายประจำชาติของคนไทยมาจนถึงทุกวันนี้

ด้วยพระอัจฉริยภาพทางปัญญาและพระมหากรุณาธิคุณแห่งสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระองค์ยังทรงสนับสนุนส่งเสริมการทอผ้าพื้นเมืองให้เป็นอาชีพเสริมของ

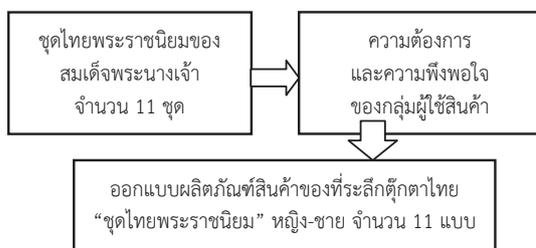
ประชาชนในชนบท ทรงอนุรักษ์และฟื้นฟูการแต่งกายแบบไทย จนเกิดเครื่องแต่งกายประจำชาติไทยทั้งชายและหญิง และทรงเป็นผู้นำในการใช้ผ้าพื้นเมืองตัดฉลองพระองค์ทั้งในขณะประทับในประเทศและในโอกาสเสด็จเยือนต่างประเทศ ทำให้ผ้าพื้นเมืองของไทยได้รับการเผยแพร่ไปทั่วโลก จนปัจจุบันนี้ผ้าทอพื้นเมืองของไทยทั้งผ้าฝ้ายและผ้าไหมได้กลับมาสู่ความนิยมอีกครั้ง [4]

ด้วยความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงความสำคัญของชุดไทยพระราชานิยม และนำแนวทางมาออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก ในรูปแบบตุ๊กตาไทย เพื่อใช้เป็นตัวแทนในการประชาสัมพันธ์ด้านเอกลักษณ์และวัฒนธรรมการแต่งกายของไทยให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและความสำคัญของชุดไทยพระราชานิยมของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และชุดไทยประเภทต่างๆ
2. เพื่อศึกษาความต้องการและความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก ตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชานิยม”
3. เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก ตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชานิยม” ให้ตรงตามความต้องการของกลุ่มผู้ใช้สินค้า

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาในการวิจัยไว้ดังนี้

1. ศึกษาประวัติความเป็นมาและความสำคัญของชุดไทยพระราชานิยม ของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และชุดไทยประเภทต่างๆ เท่านั้น
2. ศึกษาความต้องการและความพึงพอใจที่มีผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชานิยม” เท่านั้น
3. ศึกษาการออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชานิยม” ให้ตรงตามความต้องการของกลุ่มผู้ใช้สินค้าเท่านั้น

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
2. กลุ่มผู้ผลิต จำนวน 10 คน
3. กลุ่มผู้ใช้สินค้า รวมจำนวน 100 คน

การสร้างเครื่องมือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก จะตรวจสอบความถูกต้องโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ให้เกิดความถูกต้องและเที่ยงตรง

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและความสำคัญของชุดไทยพระราชานิยม และแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้สินค้า ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 ข้อมูลของผู้ใช้สินค้า เกี่ยวกับความต้องการซื้อสินค้าของที่ระลึกศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชานิยม” ของศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา เพื่อใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก ตุ๊กตาไทยชุดไทยพระราชานิยม

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ ด้านประวัติความเป็นมาและความสำคัญของชุดไทยพระราชานิยม ของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน และกลุ่มผู้ผลิต จำนวน 10 คน ด้านความต้องการและความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก ตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชานิยม” และด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชานิยม” ให้ตรงตามความต้องการของกลุ่มผู้ใช้สินค้า จำนวน 100 คน โดยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลทั้งหมด มาคัดแยกประเภทและจัดตามหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลด้านสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ความถี่ จัดลำดับ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

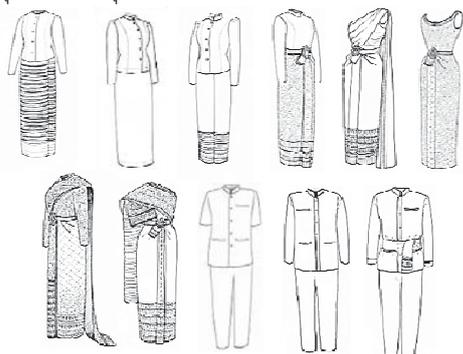
8. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาประวัติความเป็นมาและความสำคัญของชุดไทยพระราชนิยม ของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ สรุปผลดังนี้

ประวัติและความเป็นมาของชุดไทยพระราชนิยม ได้เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2003 สมเด็จพระนางเจ้า ทรงมีพระราชดำริ เรื่องการแต่งกายประจำชาติของสตรีไทย ตั้งแต่คราวเสด็จฯ เยือนประเทศเพื่อนบ้านเป็นครั้งแรก ได้ทรงคิดใช้ไหมไทย ผ้าไทย และ ผ้ายกต่างๆ มาประดิษฐ์ตกแต่งเป็นชุดฉลองพระองค์ ชุดสตรีไทยพระราชนิยม หมายถึง ชุดแต่งกายประจำชาติของสตรีไทย เพื่อใช้สวมใส่ในงานพิธีหรืองานพระราชพิธีต่างๆ ประกอบด้วย ชุดสตรีไทย 8 ชุด ชุดสุภาพบุรุษ

3 ชุด รวม 11 ชุด

รูปที่ 2 ภาพประกอบชุดไทยพระราชนิยม หญิง-ชาย รวม 11 ชุด แนวคิดจากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

ตอนที่ 2 : ความต้องการซื้อสินค้าของที่ระลึกศูนย์ศิลปาชีพ บางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ความต้องการซื้อสินค้าของที่ระลึก มากที่สุดได้แก่ ของตกแต่งบ้านและเครื่องใช้สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ 47 รองลงมาได้แก่งานเซรามิก คิดเป็นร้อยละ 40 งานหัตถกรรมพื้นบ้าน ร้อยละ 35 ความต้องการต่ำสุดได้แก่ งานหัตถกรรมชั้นสูง คิดเป็นร้อยละ 4 ส่วนเทศกาลในการเลือกซื้อสินค้ามากที่สุดได้แก่ เทศกาลปีใหม่ ร้อยละ 78 รองลงมาได้แก่วันเกิด / วันสำคัญ ร้อยละ 62 ต่ำสุดได้แก่เป็นของฝากชาวต่างประเทศ ร้อยละ 35

เหตุผลที่เลือกซื้อผลิตภัณฑ์สินค้า ได้แก่ ราคาเหมาะสม กับคุณภาพ รองลงมาได้แก่ รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่น น่าสนใจ ประโยชน์ในการใช้งานและเหตุผลสุดท้าย เพื่อเป็นการช่วยเหลือ และส่งเสริมให้คนมีอาชีพ

ส่วนการตั้งงบประมาณในการซื้อสินค้าของที่ระลึก ในแต่ละเทศกาลอยู่ในช่วงมากที่สุด ต่ำกว่า 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 62 รองลงมา 1,001-2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 47 และ 2,001-5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23 จุดประสงค์หลักของผู้เลือกซื้อสินค้าจากศูนย์ศิลปาชีพ บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา ต้องการส่งเสริมรายได้ให้ช่างในแผนกต่างๆของศูนย์ฯ คิดเป็นร้อยละ 51 เห็นประโยชน์ในการใช้งาน คิดเป็นร้อยละ 42 และเกิดความภาคภูมิใจในด้านภาพลักษณ์ดีของศูนย์ฯ คิดเป็นร้อยละ 36 และผลงานของสินค้าดีมีคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ 35

ตอนที่ 3 : ความต้องการผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชนิยม” ของศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 1 ความต้องการผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชนิยม”

ข้อมูล	มีความรู้	มีความรู้บ้าง	ไม่มีความรู้เลย
1. ความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและความสำคัญของชุดเครื่องแต่งกายประจำชาติไทย “ชุดไทยพระราชนิยม”	13	12	75
2. ความรู้เกี่ยวกับชุดเครื่องแต่งกายประจำชาติไทย “ชุดไทยพระราชนิยม” ในรัชกาลปัจจุบัน	มีความรู้	มีความรู้บ้าง	ไม่มีความรู้เลย
ชุดที่ 1 ชุดไทยเรือนต้น	14	15	71
ชุดที่ 2 ชุดไทยจิตรลดา	10	9	81
ชุดที่ 3 ชุดไทยอัมรินทร์	5	11	84
ชุดที่ 4 ชุดไทยบรมพิมาน	3	10	87
ชุดที่ 5 ชุดไทยจักรี	4	8	88
ชุดที่ 6 ชุดไทยดุสิต	8	7	85
ชุดที่ 7 ชุดไทยศิวาลัย	2	6	92
ชุดที่ 8 ชุดไทยจักรพรรดิ	5	7	88
ชุดที่ 9 ชุดไทยพระราชทานชาย 1	13	16	71
ชุดที่ 10 ชุดไทยพระราชทานชาย 2	10	12	78
ชุดที่ 11 ชุดไทยพระราชทานชาย 3	12	8	80
3. ความสนใจต่อชุดไทยพระราชนิยม	ความถี่	ลำดับที่	
ชุดที่ 1 ชุดไทยเรือนต้น	16	11	
ชุดที่ 2 ชุดไทยจิตรลดา	15	10	
ชุดที่ 3 ชุดไทยอัมรินทร์	18	9	
ชุดที่ 4 ชุดไทยบรมพิมาน	41	4	
ชุดที่ 5 ชุดไทยจักรี	67	1	

ฉบับแก้ไข เจริญผล

วารสารเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2558

ตารางที่ 1 (ต่อ)		
3. ความสนใจต่อชุดไทยพระราชนิยม	ความถี่	ลำดับที่
ชุดที่ 6 ชุดไทยดุสิต	58	2
ชุดที่ 7 ชุดไทยศิวาลัย	35	6
ชุดที่ 8 ชุดไทยจักรพรรดิ	43	3
ชุดที่ 9 ชุดไทยพระราชทานชาย 1	24	7
ชุดที่ 10 ชุดไทยพระราชทานชาย 2	21	8
ชุดที่ 11 ชุดไทยพระราชทานชาย 3	36	5
4. รูปแบบของผลิตภัณฑ์ควร มีลักษณะดังนี้	จำนวน	ร้อยละ
แสดงออกถึงความเป็นไทย	79	79
มีรูปแบบสากล	8	8
ผสมผสาน	13	13
รวม	100	100.00
5. หน้าตา รูปร่าง ผิวพรรณ และท่าทาง ของตุ๊กตา ควรมีลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
แสดงออกถึงความเป็นไทย	64	64.00
มีรูปแบบสากล	21	21.00
ผสมผสาน	15	15.00
รวม	100	100.00
6. อุปกรณ์ในการติดตั้งผลิตภัณฑ์ ควรมี ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
แสดงออกถึงความเป็นไทย	68	68.00
มีรูปแบบสากล	14	14.00
ผสมผสาน	18	18.00
รวม	100	100.00
7. ชุดผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจะเป็น ตัวแทนเพื่อสร้างความภาคภูมิใจให้กับคน ไทยในด้านใด	จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านสร้างภาพลักษณ์ที่ดี	15	15.00
2. ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม ไทยการแต่งกายของคนไทย	39	39.00
3. ด้านการเรียนรู้วัฒนธรรมด้าน การแต่งกายของคนไทย	25	25.00
4. ด้านการประชาสัมพันธ์ วัฒนธรรมการแต่งกายของ ไทยให้เป็นที่รู้จัก	21	21
รวม	100	100.00
8.ชุดผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก มีความเหมาะ สมสำหรับการสร้างแหล่งเรียนรู้ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
1. โรงเรียน	22	22.00
2. ศูนย์เยาวชน	12	12.00
3. ศูนย์วัฒนธรรม	14	14.00
9. ชุดผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก มีความ เหมาะสมสำหรับการสร้างแหล่งเรียนรู้ ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
4. พิพิธภัณฑ์สำหรับชุมชน	16	16.00
5. พิพิธภัณฑ์วัฒนธรรม	36	36.00
รวม	100	100.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)		
10. ชุดผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างจิตสำนึก ส่งเสริมการอนุรักษ์ด้านการแต่งกายของ ไทย ควรดำเนินการ	จำนวน	ร้อยละ
1. บรรจุไว้ในหลักสูตร การเรียนการสอน	28	28.00
2. กำหนดให้เป็นวาระ แห่งชาติ	24	24.00
3. กำหนดให้อยู่ในศูนย์ อนุรักษ์ศิลปะและ วัฒนธรรมแห่งชาติ	12	12.00
4. กำหนดให้เป็นนโยบาย ของกระทรวงวัฒนธรรม	20	20.00
5. กำหนดให้เป็นนโยบายการ ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	8	8.00
6. กำหนดให้เป็นเครื่องแต่ง กายสำหรับพนักงาน ต้อนรับในแหล่งท่องเที่ยว	8	8.00
รวม	100	100.00

ตารางที่ 2 ด้านความต้องการของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อผลิตภัณฑ์สินค้าของ
ที่ระลึกตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชนิยม”

หัวข้อ	มี เอกลักษณ์	สวยงาม	โดดเด่น
1. ลักษณะตุ๊กตาไทย รูปแบบตุ๊กตาไทย แบบที่ 1	18	20	31
รูปแบบตุ๊กตาไทย แบบที่ 2	78	82	74
รูปแบบตุ๊กตาไทย แบบที่ 3	21	16	32
รูปแบบตุ๊กตาไทย แบบที่ 4	19	12	14
2. ลักษณะท่าทางของตุ๊กตา แบบที่ 1 “ท่าไหว้”	92	86	91
แบบที่ 2 “แนบลำตัว”	70	62	64
แบบที่ 3 “กุ่มมือ”	58	62	60
แบบที่ 4 “มือไว้ด้านหน้า”	55	60	58
3. ผ้าที่ใช้ในการตัดเย็บชุด ผ้าชนิดที่ 1 ผ้าไหม	94	92	95
ผ้าชนิดที่ 2 ผ้าไหมเทียม	32	16	10
ผ้าชนิดที่ 3 ผ้าทอ	12	9	10
ผ้าชนิดที่ 4 ผ้าสังเคราะห์	10	8	7
4. วัสดุที่ใช้ทำเครื่องประดับ ประเภทโลหะชุบ	3	10	8
ประเภทเครื่องเงิน	3	4	6
ประเภทวัสดุเทียม	32	38	36
ประเภทคริสตัลเทียม	19	22	31
5. รูปแบบอุปกรณ์ติดตั้งตุ๊กตา แบบที่ 1	31	41	30
แบบที่ 2	28	34	35
แบบที่ 3	80	82	85
แบบที่ 4	41	36	38

รูปที่ 3 แนวคิดการออกแบบหุ่นตุ๊กตาชาย-หญิง โดยใช้ท่าทางการไหว้ที่แสดงออกถึงความเป็นไทยมากที่สุด

รูปที่ 4 อุปกรณ์ติดตั้งทำด้วยไม้สัก ฉลุลวดลาย แรงบันดาลใจจากมงกุฎพร้อมไฟส่องสว่างด้านบน ฐานหมุนได้มีเพลงบรรเลง 18 ตัวโน้ต

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความพึงพอใจผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก ตุ๊กตาไทย

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความสำคัญ และลำดับที่ของความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชนิยม”

ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกตุ๊กตาไทยพระราชนิยม	\bar{X}	SD	ความพึงพอใจ
ด้านรูปแบบตุ๊กตา	4.59	0.81	มีความเป็นเอกลักษณ์ไทยมากที่สุด
ด้านชุดเครื่องแต่งกาย	4.48	0.74	มีความสวยงามเหมาะสมมาก
ด้านอุปกรณ์ติดตั้งตุ๊กตา	4.31	0.83	มีความโดดเด่นมาก
โดยรวมทุกด้าน	4.46	0.79	เหมาะสมมาก

รูปที่ 5 ผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกตุ๊กตาไทยหญิง-ชายที่สามารถสื่อถึงความเป็นไทย ในด้านรูปแบบตุ๊กตา ทั้งใบหน้า ท่าทางและผิวพรรณ รวมถึงอุปกรณ์ติดตั้งที่มีรูปแบบสวยงาม โดดเด่น และน่าสนใจมากที่สุด

9. สรุปผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัย เกี่ยวกับข้อมูลด้านประวัติความเป็นมาและความสำคัญของชุดไทยพระราชนิยมของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ พบว่าได้เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2003 สมเด็จพระนางเจ้าฯ ทรงมีพระราชดำริ เรื่องการแต่งกายประจำชาติของสตรีไทย ตั้งแต่คราวเสด็จฯ เยือนประเทศเพื่อนบ้านเป็นครั้งแรก ได้ทรงคิดใช้ไหมไทย ผ้าไทย และ ผ้ายกต่างๆมาประดิษฐ์ตกแต่งเป็นชุดฉลองพระองค์ เพื่อใช้สวมใส่ในงานพิธี

หรืองานพระราชพิธีต่างๆประกอบด้วย ชุดสตรีไทย 8 ชุด ชุดสุภาพบุรุษ 3 ชุด รวม 11 ชุด

2. ผลการวิเคราะห์ ด้านความต้องการและความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก ตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชนิยม” พบว่ารูปแบบตุ๊กตาไทยแบบที่ 2 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น มีรูปร่าง หน้าตา และผิวพรรณสวยงาม มีความเป็นเอกลักษณ์ไทยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78 ลักษณะท่าทางของตุ๊กตาทำไหว้ จะมีความเป็นเอกลักษณ์ไทยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92 ผ้าที่ใช้ในการตัดเย็บชุดเครื่องแต่งกายตุ๊กตาไทย ได้แก่ ผ้าไหม มีความเป็นเอกลักษณ์ไทย คิดเป็นร้อยละ 94 ประเภทวัสดุเทียม มีความสวยงามและเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 38 ส่วนรูปแบบอุปกรณ์ติดตั้งตุ๊กตาที่เหมาะสม ใช้เป็นแบบที่ 3 มีความเป็นเอกลักษณ์ไทย คิดเป็นร้อยละ 87

3. ผลการวิเคราะห์ การออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชนิยม” พบว่า ความพึงพอใจด้านรูปแบบตุ๊กตาในระดับมากที่สุดได้แก่ ภาพรวมของตุ๊กตาชาย-หญิง มีความสวยงาม เหมาะสมในการนำไปจัดทำผลิตภัณฑ์ได้ (\bar{X} = 4.89) ใบหน้าของตุ๊กตาชาย-หญิง มีความสวยงามเหมาะสม สามารถแสดงออกถึงความเป็นไทยได้ (\bar{X} = 4.53) วัสดุที่ใช้ทำตุ๊กตาชาย-หญิง มีความเหมาะสม (\bar{X} = 4.52) ขนาดของตุ๊กตาชาย-หญิง มีความเหมาะสม (\bar{X} = 4.51) และท่าทางของตุ๊กตา ชาย - หญิง มีความสง่างามสามารถแสดงออกถึงความเป็นไทยได้ (\bar{X} = 4.51) ความพึงพอใจด้านชุดเครื่องแต่งกายโดยรวมอยู่ในระดับมากและมากที่สุดตามลำดับได้แก่ รูปแบบการตัดเย็บชุดเครื่องแต่งกายมีความสวยงามแสดงออกถึงความเป็นไทยได้อย่างชัดเจนมากที่สุด (\bar{X} = 4.53) ภาพรวมของชุดเครื่องแต่งกายมีความสวยงามและเหมาะสมมากที่สุด (\bar{X} = 4.48) สีสีนของผ้าทอ ผ้าไหมที่นำมาใช้ตัดเย็บชุดเครื่องแต่งกายมีความสวยงามเหมาะสมมาก (\bar{X} = 4.48) และวัสดุที่นำมาทำเครื่องประดับมีความสวยงามและเหมาะสมมาก (\bar{X} = 4.51) อุปกรณ์ติดตั้งตุ๊กตามีขนาดเหมาะสมมาก (\bar{X} = 4.43) การหมุนของตุ๊กตาตามทำนองเพลง สามารถทำให้มองเห็นชุดเครื่องแต่งกายได้รอบด้านมาก (\bar{X} = 4.43) ลวดลายที่นำมาใช้บนอุปกรณ์ติดตั้งตุ๊กตาสามารถแสดงออกถึงความเป็นไทยมาก (\bar{X} = 3.51) และวัสดุที่นำมาใช้ทำอุปกรณ์ติดตั้งตุ๊กตามีความแข็งแรงทนทานมาก (\bar{X} = 3.50)

10. อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีความต้องการซื้อสินค้าของที่ระลึก จาก ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา มากที่สุดได้แก่ ของตกแต่งบ้านและเครื่องใช้สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ 47 รองลงมาได้แก่งานเซรามิค คิดเป็นร้อยละ 40 งาน

หัตถกรรมพื้นบ้าน ร้อยละ 35 ความต้องการต่ำสุดได้แก่ งานหัตถกรรมชั้นสูง เช่น งานเรือจำลองนารายณ์ทรงสุบรรณ งานประดิษฐ์หัวโขน คิดเป็นร้อยละ 4 ส่วนเทศกาลในการเลือกซื้อสินค้ามากที่สุดได้แก่ เทศกาลปีใหม่ สูงถึงร้อยละ 78 รองลงมาได้แก่วันเกิด / วันสำคัญ ร้อยละ 62 ต่ำสุดได้แก่เป็นของฝาก ชาวต่างประเทศ ร้อยละ 35 เหตุผลที่เลือกซื้อผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกจากศูนย์ฯ สูงสุด ได้แก่ ราคาเหมาะสมกับคุณภาพ รองลงมาได้แก่ รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่น น่าสนใจ ประโยชน์ในการใช้งานและเหตุผลสุดท้าย เพื่อเป็นการช่วยเหลือ และส่งเสริมให้คนมีอาชีพ ผลวิจัยยังสอดคล้องกับ วราพร อางนันทน์ [5] ที่กล่าวว่าผลที่ได้จากการประกอบกิจการตุ๊กตาผ้า เป็นการสร้างอาชีพและรายได้เข้าสู่ผู้ประกอบการรวมทั้งชุมชนโดยรอบ

2. ผู้ตอบแบบสอบถาม ในประเด็นประวัติ ความเป็นมา และความสำคัญของชุดไทยพระราชนิยม ซึ่งถือว่าเป็นชุดประจำชาติของไทย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ไม่มีความรู้ในด้านประวัติ ความเป็นมาและความสำคัญของชุดเครื่องแต่งกายประจำชาติเลย ซึ่งในประเด็นนี้จึงควรส่งเสริมและปลูกฝังความรู้ด้านการอนุรักษ์เครื่องแต่งกายประจำชาติไทยต่อเยาวชนและผู้สนใจ ให้รักและหวงแหน ตระหนักถึงคุณค่าที่สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทรงอนุรักษ์และเชิดชูผ้าไทย และส่งเสริมให้เกิดอาชีพในด้านการผลิตผ้าทอประเภทต่างๆอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ในอดีต จวบจนถึงปัจจุบันนี้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพวงพกา คุโรวาท. [6] ในหนังสือคู่มือประวัติเครื่องแต่งกายและวัฒนธรรมไทย ประเพณีและภูมิปัญญาไทย : วัฒนธรรมไทย ที่กล่าวถึงความสำคัญและประวัติความเป็นมาของชุดประจำชาติไทยว่า ต้องมีการส่งเสริมและอนุรักษ์แนวคิดด้านเครื่องแต่งกายไทยทุกชุดทุกสมัย ตั้งแต่ในอดีตถึงปัจจุบัน ให้คนรุ่นหลังได้ทราบที่มาที่ไปของชุดเครื่องแต่งกายไทยได้อย่างถูกต้อง จะทำให้เกิดความรักและความหวงแหนในด้านวัฒนธรรมไทยซึ่งถือว่ามี ความสำคัญในระดับชาติ

3. ด้านความต้องการและความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ สินค้าของที่ระลึก ตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชนิยม” ผลการวิจัยพบว่า ในด้านความต้องการรูปแบบตุ๊กตาไทย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเป็นเอกลักษณ์ไทยมากที่สุด โดยมีความสวยงามด้านรูปร่าง หน้าตา และผิวพรรณ ที่มีความเป็นชนชาติไทย ในลักษณะท่าทางของตุ๊กตาที่ใช้ทำหัว และผ้าที่ใช้ในการตัดเย็บชุดเครื่องแต่งกายตุ๊กตาไทย ที่ผู้วิจัยเลือกใช้ ผ้าไหม มีความเป็นเอกลักษณ์ มีความสวยงามเหมาะสม มีความน่าสนใจ และโดดเด่น ซึ่งสอดคล้องในด้านแนวคิดของปราณี สุทธิพิงศ์ [7] ได้กล่าวถึงวิวัฒนาการ การแต่งกายไทยยุคโบราณถึงยุคปัจจุบัน ที่นำผ้าไหมไทยมาตัดเย็บชุด จะทำให้เกิดความโดดเด่น

และสวยงาม มีความเหมาะสมต่อการอนุรักษ์ผ้าไทยเป็น อย่างยิ่ง ส่วนด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก ตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชนิยม” ให้ตรงตามความต้องการของกลุ่มผู้ใช้สินค้า ผลการวิจัยพบว่าด้านความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชนิยม” ของศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ ออกแบบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความพึงพอใจด้านรูปแบบตุ๊กตา ด้านชุดเครื่องแต่งกาย ด้านอุปกรณ์ติดตั้งตุ๊กตา ด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์ [8] และเพื่อเป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์ด้านวัฒนธรรมการแต่งกายของคนไทย รูปแบบของผลิตภัณฑ์สามารถเป็นตัวแทนเพื่อสร้างความภาคภูมิใจให้กับคนไทย ในหลายๆด้าน อาทิเช่น ด้านการประชาสัมพันธ์ วัฒนธรรมการแต่งกายของไทยให้เป็นที่รู้จัก และด้านการสร้าง ภาพลักษณ์ที่ดี

11. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกในประเทศไทยนั้นนับว่ามีบทบาทต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ อันเนื่องจากสินค้าของไทยมีรูปลักษณ์ที่สวยงาม มีเอกลักษณ์ และมีเสน่ห์ในด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมกับการใช้ฝีมือที่วิจิตรบรรจง อ่อนช้อยมาผสมผสาน ให้เกิดเป็นสินค้าที่มีความโดดเด่น และน่าสนใจอย่างยิ่ง จากผลการวิจัยเรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก ตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชนิยม” ของศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้า และส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางที่สำคัญดังต่อไปนี้

11.1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1) ภาครัฐควรช่วยในด้านการประชาสัมพันธ์ช่องทาง การจัดจำหน่าย ผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชนิยม” ของศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้า และส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

2.) ควรนำงานวิจัยผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก ตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชนิยม” ไปผลิตในเชิงพาณิชย์ เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นอัตลักษณ์ เน้นคุณค่าในด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยในด้านเครื่องแต่งกายให้เป็นที่รู้จักได้เป็นอย่างดี

3) ภาครัฐควรส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย “ชุดไทยพระราชนิยม” โดยบรรจุเนื้อหาการเรียนการสอนในหลักสูตรระดับประถมศึกษา

11.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในอนาคต

1) แนวคิดและการผลิตสินค้าของที่ระลึกตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชนิยม” ในเชิงพาณิชย์ ของศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา

2) การศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการผลิต ผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกตุ๊กตาไทย “ชุดไทยพระราชนิยม” ในเชิงพาณิชย์ ของศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการและความเป็นไปได้ในการผลิตเพื่อจัดทำจำหน่ายจริง ตลอดจนได้ทราบข้อมูลสำคัญ เพื่อจะลดความเสี่ยงก่อนการลงทุนจริงในเชิงพาณิชย์

เอกสารอ้างอิง

- [1] สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. 2540. เล่ม13 จัดทำโดย โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ : โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน.
- [2] วัฒนธรรมไทย ประเพณีและภูมิปัญญาไทย. 2555. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.kullawat.net/civic/2.2html> (วันที่ค้นข้อมูล : 19 กันยายน 2556)
- [3] ประวัติชุดไทยพระราชนิยม. 2555. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <http://www.thaitopwedding.com> (วันที่ค้นข้อมูล : 19 สิงหาคม 2556)
The history of the Royal Thai popular. 2012. [online] Available from : <http://www.thaitopwedding.com> [cited : 2013 Aug 19]
- [4] มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ. 2555. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <http://th.wikipedia.org> (วันที่ค้นข้อมูล : 19 สิงหาคม 2556)
Thai Appraisal Foundation to promote the arts and crafts in Her Majesty the Queen Sirikit Convention Center and the queen. 2012. [online] Available from: <http://th.wikipedia.org> [cited : 2013 Aug 19]
- [5] วราพร อางนานนท์. 2552. รูปแบบและกลยุทธ์การประกอบการตุ๊กตาผ้า ตำบลบ้านสิงห์ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร
Amnanon,V. 2009.The format and the strategy to assemble the toy, Tambon Ban Singh Photharam District, Ratchaburi Province. Nakhon Pathom : Silpakorn University
- [6] พวงผกา คูโรวาท. 2535. คู่มือประวัติเครื่องแต่งกาย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : รวมสาสน์.
- [7] ปราณี สุทธิพงศ์. 2547. วัฒนธรรมการแต่งกายไทย ยุคโบราณ-ยุคปัจจุบัน. ร้อยรสนบุปผาภัสตราภรณ์ กรุงเทพฯ : มูลนิธิส่งเสริมเศรษฐกิจชนบทและพัฒนาสิ่งแวดล้อม.
- [8] ธเนศ ภิรมย์การ.2557. ศึกษาและพัฒนาบรรจุภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา เกาะเกร็ด. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม, 13(1), น.145-152.
Piromkran, T. 2014. The study and develop the packaging, Pottery Koh Kret. Journal of Industrial Education, 13(1), p.145-152.